

UNIwersytet
Warszawski

Prorektor ds. studentów i jakości kształcenia
dr hab. Sławomir Żółtek, prof. ucz.

BJK – 13/2021

Warszawa, 16 lutego 2021 r.

Szanowna Pani

dr hab. Maria Próchnicka

Sekretarz

Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Szanowna Pani Sekretarz,

w związku z pismem ZSI.410.19.2020 z dnia 21.01.2021 r. Polskiej Komisji Akredytacyjnej przesyłam w załączeniu odpowiedź na raport z wizytacji dla kierunku *Stosunki międzynarodowe*, studia I stopnia oraz studia II stopnia, o profilu ogólnoakademickim, prowadzonego przez Uniwersytet Warszawski i realizowanego przez Wydział Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych.

Łączę wyrazy szacunku

Warszawa, 15 lutego 2021 r.

**Odpowiedź na *Raport Zespołu Oceniającego* Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z wizytacji przeprowadzonej w dniach 19-20 listopada 2020 r.
na kierunku *stosunki międzynarodowe*
prowadzonym na poziomie studiów I i II stopnia
o profilu ogólnoakademickim
na Wydziale Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych
Uniwersytetu Warszawskiego**

W odpowiedzi na pismo Polskiej Komisji Akredytacyjnej (PKA) z dnia 21 stycznia 2021 r., dotyczące raportu z wizytacji przeprowadzonej przez Zespół Oceniający PKA na kierunku *stosunki międzynarodowe* (dalej: *Raport Zespołu Oceniającego*) na Wydziale Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych Uniwersytetu Warszawskiego (WNPiSM UW), władze Wydziału wraz z zespołem przygotowującym *Raport Samooceny* przedstawiają poniżej swoje stanowisko wobec *Raportu Zespołu Oceniającego* z przeprowadzonej wizytacji.

Przed wszystkim pragniemy złożyć na ręce Przewodniczącego Zespołu Oceniającego podziękowania za przygotowanie wnikliwego, analitycznego dokumentu, który z pewnością przyczyni się do doskonalenia programu kształcenia na kierunku *stosunki międzynarodowe*. Doceniamy również organizację i przebieg wizytacji, w tym jej konstruktywny charakter, kulturę organizacyjną i profesjonalizm wszystkich członków Zespołu. Postrzegamy tę wizytację jako płaszczyznę zainicjowanego przez Zespół dialogu, którego przedmiotem stała się dbałość o wysoką i ciągle podnoszoną jakość kształcenia, dzielenie się refleksją na temat dobrych wzorców i praktyk w tym zakresie, zaś przygotowany *Raport Zespołu Oceniającego* jako inspirację do twórczych debat nad programem i jakością kształcenia na WNPiSM oraz - szerzej - na UW. Cieszy nas, że – w ocenie Zespołu – kierunek *stosunki międzynarodowe* spełnia wszystkie kryteria oceny programowej.

Uwagi ogólne:

Przedstawiony przez Zespół Oceniający raport był przedmiotem naszej wnikliwej analizy. Z zadowoleniem przyjęliśmy pozytywne oceny wszystkich kryteriów podlegających ocenie oraz sugestie dotyczące kształcenia na kierunku *stosunki międzynarodowe*.

WNPiSM UW, który administruje kierunkiem *stosunki międzynarodowe*, jest ważnym na skalę krajową i międzynarodową miejscem prowadzenia debaty naukowej w zakresie stosunków międzynarodowych, w tym aktualnego statusu i stanu tej subdyscypliny nauk o polityce i administracji. Dowodzą tego liczne konferencje, seminaria międzynarodowe i krajowe, udział badaczy Wydziału w licznych projektach międzynarodowych, wizyty pracowników z czołowych uczelni zagranicznych na Wydziale.

Jak zaznaczyli członkowie Zespołu Oceniającego, kierunek *stosunki międzynarodowe* na UW jest realizowany od 1991 r. i pozostaje najstarszym kierunkiem *stosunki międzynarodowe* na mapie szkolnictwa wyższego w Polsce. Trzy dekady naszych doświadczeń i budowania marki pozwoliły na ukształtowanie spójnej koncepcji kształcenia, wpisującej się w misję i strategię uczelni, jak również w potrzeby rynku pracy i oczekiwania otoczenia społeczno-gospodarczego, zarówno na poziomie krajowym, jak i międzynarodowym. Każdego roku gmachy naszej uczelni opuszczają absolwenci kierunku *stosunki międzynarodowe* studiów I i II stopnia wyposażeni w bogatą empiryczną wiedzę podbudowaną teoretycznie oraz doświadczenia związane z uczestnictwem w obrocie międzynarodowym (udział w programach wymiany międzynarodowej, w konferencjach i seminariach międzynarodowych, wykładach badaczy zagranicznych). Są oni konkurencyjni nie tylko na polskim, ale także zagranicznym rynku pracy i z powodzeniem realizują swoje kariery zawodowe.

Biorąc pod uwagę pozytywne wnioski wynikające z treści *Raportu Zespołu Oceniającego* i spełnienie wszystkich kryteriów przewidzianych w ustawie o szkolnictwie wyższym z 2018 r., zwracamy się z uprzejmą prośbą do Polskiej Komisji Akredytacyjnej o przyznanie następujących Certyfikatów:

- a) **Certyfikatu Doskonałości Kształcenia Otwarty na świat - doskonałość we współpracy międzynarodowej, gdyż kierunek *stosunki międzynarodowe* spełnia wszystkie kryteria, stanowiące podstawę otrzymania tego Certyfikatu.**

Wskazane w *Raporcie Samooceny* poziom i skala umiędzynarodowienia procesu kształcenia i działania podejmowane w tym zakresie przez Wydział na kierunku *stosunki międzynarodowe* spełniają kryteria pozwalające określić je jako dobre praktyki. Jednocześnie, zarówno z treści *Raportu Samooceny*, jak i *Raportu Zespołu Oceniającego* wynika jednoznacznie, że analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia **kryteriów 1., 2., 4. i 7.** potwierdzają skuteczny wpływ współpracy międzynarodowej na:

- konstrukcję programu studiów (koncepcje, cele kształcenia, efekty uczenia się);

- realizację programu studiów (treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się);
- kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry.

Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku *stosunki międzynarodowe*, co zostało wykazane w *Raporcie Samooceny* oraz *Raporcie Zespołu Oceniającego* (m.in. przy analizie stanu faktycznego i oceny spełnienia kryteriów) oraz niniejszej odpowiedzi na *Raport Zespołu Oceniającego*, cechują takie elementy jak: wdrażanie skutecznych, innowacyjnych oraz godnych naśladowania rozwiązań sprzyjających jakości kształcenia, charakteryzujących się w szczególności:

- skutecznością, to jest zdolnością osiągania celów w sferze doskonalenia jakości kształcenia;
- uniwersalnością, to jest możliwością przenoszenia do innych uczelni;
- innowacyjnością, to jest nowatorskim charakterem w sferze doskonalenia jakości kształcenia;
- wzorcowością, to jest możliwością bycia punktem odniesienia;
- etycznością, to jest zgodnością z normami i wartościami etycznymi oraz zasadami odpowiedzialności społecznej;
- trwałością, to jest powtarzalnością i trwałością wpływu na doskonalenie jakości kształcenia.

b) Certyfikatu Doskonałości Kształcenia Zawsze dla studenta - doskonałość we wsparciu rozwoju studentów, gdyż kierunek spełnia wszystkie kryteria, stanowiące podstawę przyznania tego Certyfikatu.

W *Raporcie Zespołu Oceniającego* wskazano dobre praktyki w ramach **kryterium 8.**, czyli wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia. Jednocześnie, zarówno z treści *Raportu Samooceny*, jak i *Raportu Zespołu Oceniającego* wynika jednoznacznie, że analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia **kryteriów 4., 5., 8., 9. i 10.** potwierdzają skuteczny wpływ studentów na zapewnienie i doskonalenie jakości kształcenia na kierunku i prezentują dobre praktyki w tej sferze. Jednocześnie działania podejmowane przez Wydział w tym

aspekcie cechują się: wdrażaniem skutecznych, innowacyjnych oraz godnych naśladowania rozwiązań sprzyjających jakości kształcenia, charakteryzujących się w szczególności:

- skutecznością, to jest zdolnością osiągania celów w sferze doskonalenia jakości kształcenia;
- uniwersalnością, to jest możliwością przenoszenia do innych uczelni;
- innowacyjnością, to jest nowatorskim charakterem w sferze doskonalenia jakości kształcenia;
- wzorcowością, to jest możliwością bycia punktem odniesienia;
- etycznością, to jest zgodnością z normami i wartościami etycznymi oraz zasadami odpowiedzialności społecznej;
- trwałością, to jest powtarzalnością i trwałością wpływu na doskonalenie jakości kształcenia.

c) **Certyfikatu Doskonałości Kształcenia Partner dla rozwoju – doskonałość we współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, gdyż kierunek stosunki międzynarodowe spełnia wszystkie kryteria, stanowiące podstawę otrzymania tego Certyfikatu.**

Wskazany w *Raporcie Samooceny* poziom i skala współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku spełniają kryteria, pozwalające określić je jako dobre praktyki. Jednocześnie, zarówno z treści *Raportu Samooceny*, jak i *Raportu Zespołu Oceniającego* wynika jednoznacznie, że analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia **kryteriów 1., 2., 4., 6., 10.** potwierdzają skuteczny wpływ współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym na:

- konstrukcję programu studiów (konceptje, cele kształcenia, efekty uczenia się);
- realizację programu studiów (treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się);
- kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry;
- politykę jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów.

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym na kierunku *stosunki międzynarodowe*, co zostało wykazane w *Raporcie Samooceny*, *Raporcie Zespołu Oceniającego* (m.in. przy analizie stanu faktycznego i oceny spełnienia kryteriów) oraz niniejszej odpowiedzi na *Raport Zespołu Oceniającego*, cechują takie elementy jak: wdrażanie skutecznych, innowacyjnych oraz godnych naśladowania rozwiązań sprzyjających jakości kształcenia, charakteryzujących się w szczególności:

- skutecznością, to jest zdolnością osiągania celów w sferze doskonalenia jakości kształcenia;
- uniwersalnością, to jest możliwością przenoszenia do innych uczelni;
- innowacyjnością, to jest nowatorskim charakterem w sferze doskonalenia jakości kształcenia;
- wzorcowością, to jest możliwością bycia punktem odniesienia;
- etycznością, to jest zgodnością z normami i wartościami etycznymi oraz zasadami odpowiedzialności społecznej;
- trwałością, to jest powtarzalnością i trwałością wpływu na doskonalenie jakości kształcenia.

Szczegółowe uzasadnienie naszej prośby do Państwowej Komisji Akredytacyjnej o przyznanie wyżej wymienionych Certyfikatów Doskonałości Kształcenia znajduje się w uwagach szczegółowych niniejszej odpowiedzi na *Raport Zespołu Oceniającego*.

Uwagi szczegółowe:

I. Uzasadnienie dla przyznania Certyfikatu Doskonałości Kształcenia: *Otwarty na świat - doskonałość we współpracy międzynarodowej*

Współpraca międzynarodowa jest kluczowym elementem konstytuującym tożsamość kierunku *stosunki międzynarodowe* administrowanego przez WNPiSM UW oraz wpływającym na konstrukcję programu kierunku i jego realizację. Jak wykazano w *Raporcie Samooceny*, umiędzynarodowienie to charakteryzuje się wyróżniającymi się, ponad przeciętnymi wskaźnikami jakościowymi i ilościowymi.

Z satysfakcją przyjęliśmy opinię wyrażaną w *Raporcie Zespołu Oceniającego*, że „Rodzaj, zakres i zasięg umiędzynarodowienia procesu kształcenia są zgodne z koncepcją i celami kształcenia” (s. 29), co jednoznacznie wskazuje, iż umiędzynarodowienie procesu

kształcenia jest ściśle powiązanie z założeniami konstrukcji programu studiów, czyli **kryterium 1**. Cieszy nas, że Zespół Oceniający wskazał w *Raporcie*, że „prowadzone są okresowe oceny stopnia umiędzynarodowienia kształcenia, a ich wyniki stanowią podstawę wprowadzanych zmian (s. 30), co potwierdza związek **kryterium 7. z kryteriami 1. i 2.**

Jednocześnie chcemy podkreślić, że **w odniesieniu do kryterium 1.**, czyli konstrukcji programu studiów, kluczową rolę odgrywa umiędzynarodowienie, co zostało wykazane przez nas w *Raporcie Samooceny* dla PKA z października 2020 r. przy omawianiu warunków i sposobów umiędzynarodawiania procesu kształcenia. W tym kontekście trzeba podkreślić, że konstrukcja programów studiów związanych m. in. ze specjalnościami na II stopniu studiów, (np. *Studia regionalne i globalne, Biznes i polityka Indii* czy ścieżką azjatycką na specjalności *Studia regionalne i globalne*) częściowo były i są efektem realizacji grantów międzynarodowych, w tym finansowanych ze środków Unii Europejskiej.

Wyróżniający poziom umiędzynarodowienie należy także wziąć pod uwagę rozpatrując kwestię świadomości wielokulturowości jako jednego z efektów uczenia się (kompetencje społeczne). Przy tej okazji chcielibyśmy zwrócić uwagę na takie fakty jak m.in.:

- pojawienie się nowych przedmiotów takich jak: Rynki wschodzące w stosunkach międzynarodowych, Biznes w Azji, Polityka i społeczeństwo na Bliskim Wschodzie i w Afryce, Ekonomia polityczna państw Południa itd., dla których jedną z głównych treści programowych są kwestie negocjacji w środowisku wielokulturowym;
- znacząca liczba krótkoterminowych studentów studiujących na WNPiSM (Erasmus +, studenci z umów UW) za ostatnie lata: 2019/2020 – 286; 2018/2019 – 252; 2017/2018 – 211 (dane z systemu Internetowej Rekrutacji Kandydatów);
- liczba studentów przyjeżdżających na WNPiSM w ramach umów bilateralnych od semestru letniego 2016/2017 do roku 2018/2019:
 - rok akademicki 2018/2019 – 86 osób: semestr letni 37 osób, w tym: Chiny – 7, Korea Południowa – 4, Ukraina – 5, Meksyk – 8, Rosja – 1, Indie – 12; semestr zimowy 49 osób, w tym: Chiny – 13, Tajwan – 2, Korea Południowa – 4, Ukraina – 7, Meksyk – 9, Indie – 14;
 - rok akademicki 2017/2018 – 73 osoby: semestr letni 46 osób, w tym: Chiny 12, Korea Południowa – 4, Ukraina – 3, Meksyk – 16, Izrael – 4, Rosja – 1, Indie -10; semestr zimowy 27 osób, w tym: Chiny 10, Korea Południowa – 4; Ukraina – 7, Meksyk – 7, Rosja – 1, Izrael - 3;

- rok akademicki 2016/17: 92 osoby – semestr letni 47 osób, w tym: Korea Południowa – 5, Chiny 14, Indie – 3, Meksyk – 19, Ukraina – 10, Serbia – 4, Rosja – 2, Brazylia – 1, Izrael – 1;
- liczne wizyty badawcze naukowców z ośrodków zagranicznych, którym towarzyszą wykłady i seminaria. W roku 2019/2020 WNPiSM zorganizował 9 wizyt studyjnych badaczy z następujących ośrodków: Victoria University of Wellington; Le Havre University, NEIU w Chicago, Francuski Instytut Geopolityczny w Paryżu, Francuski Instytut Geopolityczny w Ankarze, University of Tokio, Srinakharinwirot University, VUB z Brukseli, South Asia Institute z University of Heidelberg. Ponadto w roku akademickim 2019/2020 zorganizowano wspólnie z MSZ dwie wizyty studyjne z Hanoi University oraz Jawaharlal Nehru University z Delhi. W latach 2018-2019 wizyty odbyli m.in. badacze z Indiana University, Sankt Petersburg State University, Suffolk University, Ritsumeikan Asia Pacific University, University of Chicago, Xiamen University, Manipal Academy of Higher Education, International Christian University (ICU), Tokyo, Jawaharlal Nehru University.

Założenia programu, jego realizacja i praktyka dowodzą więc jednoznacznie, że dążenie do osiągnięcia przez studentów kompetencji społecznej jakim jest świadomość wielokulturowa jest kluczowym elementem działań Wydziału na kierunku *stosunki międzynarodowe*. Świadczą o tym także przedstawione powyżej elementy koncepcji kształcenia, które w znaczący sposób zwiększały wśród studentów kompetencje dotyczące świadomości wielokulturowości.

W ocenie **kryterium 2**. Zespół Oceniający zwrócił uwagę na dobre praktyki mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia polegające na “wprowadzeniu ścieżek kształcenia na III roku studiów I stopnia, które mogą być zbieżne z obszarem badawczym przygotowywanej pracy licencjackiej” (s. 16). Cieszy nas zauważenie tego właśnie aspektu zmian programowych wprowadzonych do programu kierunku na I stopniu począwszy od roku akademickiego 2019/2020. Był on bowiem przedmiotem głębokiego namysłu przy projektowaniu zamian programowych i wynikał z wdrożenia zaleceń Zespołu Oceniającego PKA z 2014 r., ewaluacji kierunku i jego programu, a także z wniosków płynących z konsultacji z wewnętrznymi i zewnętrznymi interesariuszami. Jednocześnie chcemy podkreślić, że wprowadzone zmiany programowe obejmują też działania zmierzające do zwiększenia komponentu metodologicznego i teoretycznego w treściach kształcenia na kierunku, w tym wprowadzenie na III rok studiów I stopnia przedmiotu *Teoria stosunków międzynarodowych* czy przeniesienie przedmiotu *Metodologia badania stosunków międzynarodowych* z III na II rok studiów I stopnia.

Duże znaczenie dla reformy kierunku na studiach I stopnia miała wymiana doświadczeń nt. programu kierunku *stosunki międzynarodowe* z kadrą dydaktyczną uczelni zagranicznych kształcą studentów stosunków międzynarodowych, jak również oceny poziomu wiedzy studentów kierunku i koniecznych zmian w jej przekazywaniu przedstawiane przez profesorów wizytujących i realizujących na kierunku dydaktykę.

Niezwykle ważne decyzje o zmianach programowych podjęte zostały również w odniesieniu do studiów II stopnia. Zalicza się do nich zmniejszenie liczby specjalności do czterech oraz zmiany w nauczanych przedmiotach, a także reorganizacja treści kształcenia na 1. semestrze studiów, który realizowany jest wspólnie przez wszystkich studentów studiów II stopnia na kierunku *stosunki międzynarodowe* (m.in. kursy metodologiczne, np.: *Wstęp do analizy polityki zagranicznej*, *Metodologia badań stosunków międzynarodowych*, *Studia regionalne i globalne*). Podjęte reformy zmierzają do podniesienia jakości kształcenia w odniesieniu do nabywania przez studentów wiedzy ogólnej odnoszącej się do stosunków międzynarodowych na poziomie pogłębionym (II stopień studiów), a jednocześnie do wyraźnego ukierunkowania osiąganych efektów uczenia się. Zmiany te spełniają oczekiwania rynku pracy oraz są spójne z konkretnymi oczekiwaniami pracodawców wobec absolwentów kierunku *stosunki międzynarodowe* studiów II stopnia. Nowe lub zmodyfikowane przedmioty (np. *Rynki wschodzące w stosunkach międzynarodowych*, *Biznes w Azji*, *Ekonomia Polityczna Państw Południa*, *Organizacja i technika służby zagranicznej państw Azji*) prowadzone są nie tylko przez kadrę dydaktyczną zatrudnianą na Wydziale i - szerzej - na Uniwersytecie Warszawskim, ale również przez praktyków, co pozwala studentom nabywać wiedzę empiryczną przekazywaną przez dyplomatów, przedsiębiorców, pracowników krajowej administracji państwowej i samorządowej czy instytucji międzynarodowych o charakterze między-, jak i pozarządowym.

Warto w tym miejscu wskazać, że planowane są dalsze modyfikacje programu studiów na kierunku *stosunki międzynarodowe* studia II stopnia, zwłaszcza w kontekście nauki podstaw języków rzadkich (obecnie studenci obowiązkowo realizują przedmiot kierunkowy w wybranym języku obcym na poziomie B2+). Ich znajomość powiązana jest szczególnie z realizowanymi ścieżkami specjalizacyjnymi na specjalności *Studia regionalne i globalne*. Okazją do kolejnej reformy programu będzie planowany kompleksowy przegląd (ewaluacja) kierunku przez ciała do tego zobowiązane (szczególna rola Rady Dydaktycznej), przy uwzględnieniu opinii interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. Ci ostatni w swoich rekomendacjach przedstawianych na forum funkcjonującej na Wydziale Rady Interesariuszy Zewnętrznych wnosili zresztą podobne postulaty. W grudniu 2020 r. odbyły się rozmowy

z przedstawicielami Wydziału Orientalistyki UW na temat przygotowania dla studentów specjalności *Studia regionalne i globalne* trzech kursów w wymiarze 60 godzin w roku akademickim (po 30 godzin w semestrze) na temat: *Kultura i podstawy języka chińskiego*; *Kultura i podstawy języka hindi*; *Kultura i podstawy języka arabskiego*. Kursy te, jako przedmioty fakultatywne, będą oferowane studentom tej specjalności od roku akademickiego 2021/2022.

W odniesieniu do zmian w kształceniu na studiach II stopnia na kierunku *stosunki międzynarodowe* należy także podkreślić znaczenie współpracy międzynarodowej. Ciągła wymiana doświadczeń z partnerami zagranicznymi, wyjazdy pracowników powracających z nową wiedzą i doświadczeniami, wreszcie - wymiana studencka, pozwalająca na obserwacje przez studentów tego jak programy studiów kształtowane są za granicą, w zasadniczy sposób oddziałują na podejmowane ostatecznie decyzje odnośnie do wprowadzanych reform.

Podsumowując nasze uwagi do oceny kryterium 1. i kryterium 2., należy zwrócić uwagę, że zakres i forma współpracy międzynarodowej w konstruowaniu koncepcji programu studiów i jej wpływ na rozwój kierunku oraz realizację programów studiów w ostatnich latach przejawiały się w następujący sposób:

1. Przygotowywanie programów studiów, kursów, koncepcji kształcenia oraz jego efektów:

- a) grant UE pt. *Centre for Contemporary India Research and Studies* (numer umowy: ASIE/2009/215-062; nazwa instytucji finansującej: Unia Europejska); w skład konsorcjum wchodziło 15 partnerów z Indii (w tym 10 uczelni, takich jak: Jawharlal Nehru University, University of Calcutta, Manipal University), 10 z UE (w tym m.in. University of Heidelberg, University of Oxford, Aalborg University). Efektem grantu było utworzenie Centrum Studiów nad Współczesnymi Indiami i uruchomienie specjalności *Biznes i Polityka Indii* na II stopniu studiów (studia magisterskie) na kierunku *stosunki międzynarodowe* (do 2018/2019 r.). Specjalność została przekształcona w roku akademickim 2019/2020 w ścieżkę specjalnościową *Azja* na specjalności *Studia regionalne i globalne* na kierunku *stosunki międzynarodowe* na II stopniu studiów. To przekształcenie oraz poszerzenie oferty przedmiotowej przekształconej specjalności było wynikiem m.in. konsultacji z partnerami zagranicznymi, którzy byli partnerami i współpracowali z Wydziałem w ramach kolejnego grantu UE *Centre for Contemporary India Research and Studies*, Horyzont 2020 nt. *Explaining Global India: a multi-sectoral PhD training programme analysing the emergence of India as a global actor* (nr Umowy Grantowej 722446, Program Horyzont 2020, okres realizacji 2017-2021) oraz grantów MSZ w ramach konkursów

Dyplomacji publicznej (granty dotyczące utworzenia i realizacji działań w ramach utworzonych w uczelniach azjatyckich Centrów Studiów nad Polską i Europą Środkową w Kyungpook National University w Republice Korei, Manipal University, University of Calcutta oraz Sichuan University). Podsumowując, rezultatami współpracy z partnerami, którzy uczestniczyli w realizacji wymienionych wyżej grantów było:

- wzbogacenie i konsolidacja efektów uczenia się związanych z kursami o tematyce współczesnych Indii; w specjalności *Studia regionalne i globalne* na II stopniu studiów znajdują się wszystkie kursy z oferty specjalności indyjskiej; zostały zaś wyeliminowane kursy o tematyce ogólnej;
 - wzbogacenie ścieżki indyjskiej o kursy o tematyce azjatyckiej (polityka zagraniczna, bezpieczeństwo, gospodarka);
 - umiejscowienie ścieżki *Azja* na specjalności *Studia regionalne i globalne*, dzięki czemu student zyskuje wiedzę z zakresu państw Południa, co jest istotne z punktu widzenia pracodawców (m.in. MSZ, biznes);
 - rozwój studiów II stopnia poprzez wprowadzenie kursów metodologicznych na I semestrze, wspólnym dla wszystkich specjalności (m.in. *Studia regionalne i globalne*, *Wstęp do analizy polityki zagranicznej*, *Metodologia badań stosunków międzynarodowych*).
- b) grant UE pt. *Eurasian Insights: Strengthening the Indo-Pacific Studies in Europe* (EISIPS, koordynator mgr Barbara Kratiuk), realizowany od 2019 r. w ramach Erasmus+ (Partnerstwa Strategicznego na Rzecz Edukacji). Celem grantu jest przygotowanie kursu na temat regionu Indo-Pacyfiku. Struktura kursu jest i będzie omawiana z partnerami z uczelni wchodzących w skład konsorcjum;
- c) grant UE pt. *Increase of EU's economic potential in relations with China*, Projekt realizowany był w ramach Programu Transfer Innowacji Leonardo da Vinci (2014-2016, koordynator projektu ze strony UW - dr Łukasz Gołota); w grantie obok UW i Vrije Universitat Brussels brały udział podmioty z otoczenia społeczno-gospodarczego. Rezultatem były rekomendacje dotyczące konieczności zwiększenia komponentu biznesowego i praktycznego oraz kulturowo-cywilizacyjnego w programach studiów (np. wprowadzenie kursu *Biznes w Azji* na specjalności *Studia regionalne i globalne*, ścieżka *Azja*).

2. Konsultacje dotyczące programów nauczania:

a) konsultacje Wydziału z przedstawicielami uczelni zagranicznych podczas realizacji wspólnych grantów UE oraz MSZ tj. Centre for Contemporary India Research and Studies oraz Horyzont 2020 nt. *Global India, 2017-2021* oraz projektu MSZ na temat Centrów Studiów nad Polską na uczelniach azjatyckich w 2015 r. Rezultatem konsultacji było:

- wzbogacenie treści programów zajęć poprzez uwzględnienie sugestii partnerów zagranicznych w programach nauczania (w nowych programach dodano kursy o tematyce gospodarczej, a także związanej z koniecznością zwiększania świadomości wielokulturowej jak np. *Rynki wschodzące w stosunkach międzynarodowych, Biznes w Azji, Organizacja i praktyka służby dyplomatycznej w wybranych państwach Azji*).

b) konsultacje z uczelniami partnerskimi:

- University of Oxford (School of Global and Area Studies);
- uczelniami w Indiach, m.in. Jawaharlal Nehru University, Manipal University;
- uczelniami w Meksyku, CIDE.

Rezultatem konsultacji było wzbogacenie treści programów zajęć poprzez uwzględnienie sugestii partnerów zagranicznych w programach nauczania.

3. Przygotowanie materiałów, podręczników, publikacji dla kierunku studiów:

a) rezultatem grantu UE pt. *Centre for Contemporary India Research and Studies* (numer kontraktu: ASIE/2009/215-062; nazwa instytucji finansującej: Unia Europejska) jest także przygotowanie książki, która jest wykorzystywana w realizacji takich kursów jak: polityka zagraniczna Indii, stosunki międzynarodowe w regionie Azji i Pacyfiku, regionalny system bezpieczeństwa regionie Azji i Pacyfiku. Książka pt. *India in the Contemporary World: Economy, Polity, International Relations*, Routledge, New Delhi, London, New York, 2014 (red. Jakub Zajączkowski, Manish Thapa, Jivanta Schottli);

b) rezultatem projektu realizowanego od 2019 r. *Eurasian Insights: Strengthening the Indo-Pacific Studies in Europe* (EISIPS), w ramach Erasmus + (Partnerstwa Strategicznego na Rzecz Edukacji) będzie przygotowanie podręcznika do kursu na temat stosunków międzynarodowych w regionie Indo-Pacyfiku. Struktura podręcznika będzie omawiana z partnerami z uczelni wchodzących w skład konsorcjum;

c) rezultatem grantu UE pt. *Increase of EU's economic potential in relations with China* jest m.in. publikacja - podręcznik pt. *Perspectives on Chinese Business and Law* (red. Łukasz Gołota, Jiaxiang Hu, Kim Van der Borght, Saisai Wang).

4. Od 2017 r. - organizacja ponad 50 wykładów profesorów wizytujących na Wydziale m.in.:
- prof. Chintamani Mahapatra, rektor Jawaharlal Nehru University, listopad 2019 r.;
 - prof. Shantanu Chakrabarti, University of Calcutta, grudzień 2017 r.;
 - prof. Arvind Kumar, Manipal University, grudzień 2017 r.;
 - badacze z Państwowego Uniwersytetu w Sankt Petersburgu w maju i listopadzie 2018 r.
5. Kursy oraz seminaria metodologiczne i tzw. *Academic Writing*, m.in. realizowane przez badaczy z Northeastern Illinois University z Chicago. Dotychczas zrealizowano trzy 20-godzinne kursy: grudzień 2018 r., maj 2019 r., maj 2020 r. Kursy prowadzone były przez *native speakerów*: pracowników dydaktycznych North Eastern Illinois University, USA (dr Tim Barnett; dr Vicki Byard) oraz przez prof. Roberto Rabela z Victoria University of Wellington, Nowa Zelandia. Ten ostatni w semestrze letnim 2019/20 zrealizował kurs *Academic and Professional Writing in International Relations and Politics* (prof. Roberto Rabel zatrudniony był na UW w ramach Zintegrowanego Programu Rozwoju UW).
6. Konsultacje indywidualne na temat prac magisterskich z badaczami z uczelni zagranicznych, m.in. z University of Oxford, Jawaharlal Nehru University, Victoria University of Wellington.
7. Istotnym uzupełnieniem przedstawionych działań w punktach 1-6 było zorganizowanie w latach 2017-2020 ponad 50 konferencji i seminariów międzynarodowych związanych z tematyką kierunku *stosunki międzynarodowe*, które były dostępne dla studentów kierunku.

Przedstawione powyżej działania odnoszące się do umiędzynarodowienia spełniają kryteria dobrych praktyk w zakresie kryterium 1. i kryterium 2. podlegających ocenie (zestawienie wszystkich wykładów badaczy zagranicznych i konferencji/seminariów międzynarodowych stanowi załącznik do *Raportu Samooceny*).

Związki między kryterium 7. a kryterium 1. zostały także wskazane przez Zespół w dokonanej Analizie stanu faktycznego i oceny spełniania kryterium 7., gdzie jednoznacznie stwierdzono, że „proces umiędzynarodowienia jest zgodny z koncepcją i celami kształcenia przyjętymi w ramach kierunku *stosunki międzynarodowe* na Uniwersytecie Warszawskim” (s. 28). Z zadowoleniem przyjęliśmy stwierdzenie Zespołu, iż fakt utrzymywania wymiany

studenckiej z 34 partnerami pozaeuropejskimi „jest szczególnie istotny, biorąc pod uwagę specyfikę przedmiotu badań w ramach stosunków międzynarodowych. Zasięg wymiany z partnerami pozaeuropejskimi pokrywa się ze specjalnościami oferowanymi na drugim poziomie studiów” (s. 28). Stwierdzenie to jednoznacznie wskazuje na **związek kryterium 7. z kryterium 2.**

Umiejscynarodowienie jest również ściśle związane z kompetencjami, doświadczeniami i kwalifikacjami kadry naukowej prowadzącej kształcenie na kierunku oraz jej rozwojem i doskonaleniem (**kryterium 4.**). Kadre dydaktyczną prowadzącą zajęcia na kierunku cechuje wysoka mobilność międzynarodowa. Raport Zespołu Oceniającego stwierdza, że „Uczelnia stwarza warunki do udziału kadry i studentów w międzynarodowych programach mobilności, w tym poprzez organizację procesu kształcenia, dostosowanie programu studiów oraz uwzględnienie w sylabusach przedmiotów literatury obcojęzycznej”, co stanowi potwierdzenie, iż proces umiejscynarodowienie wpływa jednoznacznie na kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i doskonalenie kadry dydaktycznej (kryterium 4).

Wyjazdy zagraniczne są realizowane w ramach programu ERASMUS+, umów bilateralnych oraz na indywidualne zaproszenie zagranicznych uczelni.

Co roku z mobilności międzynarodowej korzysta średnio ponad 30 osób kadry naukowej prowadzącej kształcenie na kierunku *stosunki międzynarodowe*. Pokłosiem współpracy w ramach programu Erasmus+ jest podpisanie we wrześniu 2019 r. *Deklaracji o strategicznym partnerstwie w obszarze nauk politycznych* (również *stosunki międzynarodowe*) z University of Zurich, na podstawie której pracownicy wydziału prowadzą wykłady na tym Uniwersytecie. W roku akademickim 2019/20 na podstawie tej deklaracji dr hab. Marek Madej realizował kurs *Contemporary Peace and Stability Operations* (12h).

Pracownicy Wydziału prowadzą wykłady gościnne i kursy nie tylko na uczelniach europejskich. W ostatnich latach poza uniwersytetami europejskimi nauczali m.in. w Jawaharlal Nehru University, University of Manipal (Indie), Suffolk University (USA), Kyongpook National University, Daegu (Republika Korei), Tamkang University (Tajwan), National Chengchi University (Tajwan), National Chiao Tung University (Tajwan), National Chung Hsing University (Chiny), National Cheng Kung University (Tajwan), National Sun Yat-sen University (Tajwan), Centro de Investigación y Docencia Económicas (CIDE), (Meksyk), Universidad Nacional Autónoma de México (UNAM) (Meksyk). Wybrane staże dydaktyczne pracowników realizowane były też na: University Ateneo de Manila (Filipiny); Harriman Institute (USA), Columbia University (USA), Harvard University (USA). Do innych przykładów aktywności dydaktycznej kadry prowadzącej zajęcia na kierunku *stosunki*

międzynarodowe na WNPiSM należy m.in. pełnienie funkcji zewnętrznego recenzenta prac licencjackich i magisterskich (np. dr hab. Maciej Raś na Wydziale Stosunków Międzynarodowych Państwowego Uniwersytetu w Sankt Petersburgu, Rosja).

Ponadto znaczącym elementem pozwalającym na zwiększenie kompetencji kadry dydaktycznej były wizyty studyjne, podczas których przeprowadzono badania empiryczne, wywiady z przedstawicielami otoczenia społeczno-polityczno-ekonomicznego w państwach i regionach poza Polską. Wizyty te miały znaczący wpływ na realizację wybranych kursów przez poszczególnych pracowników. Do przykładów należą:

- dr hab. Dorota Heidrich - kurs *Prawo międzynarodowe publiczne, Organizacje międzynarodowe* na University for Business and Technology w Prisztinie, Kosowo. Podczas badań w Kosowie w latach 2016-2019 dr hab. Dorota Heidrich przeprowadziła ponad 20 wywiadów z przedstawicielami partii politycznych, NGOs w Kosowie;
- dr hab. Bogusław Lackoroński - kurs *Podstawy prawa, Prawo handlowe i gospodarcze Indii i Chin* na uczelniach indyjskich. Wizyta studyjna w 2017 r. w Indiach, podczas której przeprowadził wywiady z ponad 15 prawnikami z Indii na temat praktyki funkcjonowania systemu prawnego w Indiach;
- dr hab. Jakub Zajączkowski - spotkania z otoczeniem społeczno-gospodarczym, przedstawicielami administracji publicznej w ramach projektu *Global India* w Indiach, Bangladeszu, Nowej Zelandii (2017-2019);
- dr Anita Oberda-Monkiewicz - spotkania z przedstawicielami administracji publicznej, otoczeniem społeczno-gospodarczym podczas wizyt studyjnych w Meksyku (2016 r.);
- mgr Tomasz Łukaszuk - spotkania z otoczeniem społeczno-gospodarczym, przedstawicielami administracji publicznej w ramach projektu *Global India* w Indiach, Bangladeszu, Nowej Zelandii (2017-2019);
- dr Anna Wróbel, dr Karina Jędrzejowska, wizyta studyjna w WTO w Genewie (2019 r.).

Jako dobrą praktykę wskazać należy ponadto wspólne projekty i granty, w ramach których pracownicy Wydziału, wykładający na kierunku *stosunki międzynarodowe*, prowadzili zajęcia. Przykłady obejmują:

- współpracę z Polskim Towarzystwem Studiów Międzynarodowych (a przy realizacji projektu - z ambasadą RP w Delhi) w ramach Grantu MSZ w konkursie *Dyplomacja Publiczna 2015* (Centra Studiów nad Polską i Europą Środkową na uniwersytetach azjatyckich, współfinansowany przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych w ramach

konkursu Współpraca w dziedzinie Dyplomacji publicznej 2015; nr umowy: BDG 156/2015). W ramach projektu zrealizowano:

- wykłady na uczelniach azjatyckich - dr Karina Jędrzejowska, dr Łukasz Gołota, dr Marek Madej, dr hab. Rafał Ulatowski. Podczas tych wizyt wykładowcy Wydziału spotkali się także z przedstawicielami otoczenia gospodarczego, współpracującego z partnerskimi uczelniami (np. dr Karina Jędrzejowska i dr Ł. Gołota z przedstawicielami Indyjskiej Izby Handlowej; uczestniczyli oni też w seminariach współorganizowanych przez środowiska biznesowe, np. w Daegu w Republice Korei, - seminarium Ambasady RP, PLL LOT i Samsunga związane z otwarciem połączenia Warszawa – Seul). Doświadczenia te w znaczący sposób wpłynęły na realizowane kursy na kierunku stosunki międzynarodowe przez dr. Łukasza Gołotę (*Międzynarodowe Stosunki Gospodarcze, Ekonomia polityczna państw Południa, Modele rozwojowe państw Azji*) czy dr Karinę Jędrzejowską (m.in. *Polityka gospodarcza Indii*);
- współpracę z Polskim Towarzystwem Studiów Międzynarodowych (a przy samej realizacji - z Instytutem Polskim w Sankt Petersburgu) w ramach grantu MSZ w konkursie *Współpraca w dziedzinie dyplomacji publicznej 2016* (grant pt.: *Studia nad współczesną Polską i Europą Środkową* współfinansowany przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych, nr umowy BDG 242/2016). W ramach projektu kursy dotyczące WNP i Rosji oraz spotkania z otoczeniem społeczno-gospodarczym w Petersburgu odbył m.in. dr Szymon Kardaś;
- Centra Studiów nad Polską i Europą Środkową – Centra działają w następujących uczelniach: KNU w Daegu (Republika Korei), Manipal University (Indie), University of Calcutta (Indie), Sichuan University (ChRL); w ramach centrów odbywają się wizyty badaczy z Wydziału, którzy prowadzą wykłady na temat Polski oraz Europy Środkowej.

W Analizie stanu faktycznego i oceny spełnienia **kryterium 7**. Zespół Oceniający w swoim *Raporcie* wyraził opinię, że „zarówno członkowie kadry akademickiej, jak i studenci mają zapewnione bardzo szerokie możliwości aktywności międzynarodowej, ściśle związanej z kształceniem na kierunku *stosunki międzynarodowe*. Wykładowcy mają stworzone możliwości poszerzania swojej wiedzy i dorobku naukowego, a także rozwoju kompetencji dydaktycznych w czasie zagranicznych pobytów stypendialnych, zarówno krótkoterminowych, jak i długoterminowych. Corocznie z tej formy mobilności korzysta około 20 wykładowców.

Pobyty stypendialne realizowane są zarówno na uczelniach europejskich, jak i pozaeuropejskich. WNPiSM finansuje także udział oraz możliwość prezentowania wyników badań własnych przez wykładowców podczas prestiżowych konferencji międzynarodowych, na przykład corocznych konwencji organizowanych przez International Studies Association (ISA)” (s. 29). Opinia ta jednoznacznie wskazuje na **znaczący wpływ kryterium 7. na kryterium 4.**

Należy również podkreślić, że Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryteriów oceny programowej **odnośnie do kryteriów 1., 2., 4.** w *Raporcie Zespołu Oceniającego* potwierdza skuteczny wpływ współpracy międzynarodowej na koncepcję kształcenia, realizację programu studiów i rozwój kadry. Naszym zdaniem wskazane w *Raporcie* działania WNPiSM mogą stanowić dobre praktyki, które znajdują odzwierciedlenie między innymi w następujących fragmentach *Raportu Zespołu Oceniającego*:

- “Kształcenie na ocenianym kierunku jest zgodne także ze społeczną misją UW (...) poprzez umiędzynarodowianie kształcenia” (s. 7);
- „Nauczyciele akademicy zatrudnieni w czterech wymienionych katedrach istotnych dla kształcenia na kierunku stosunki międzynarodowe realizują liczne granty międzynarodowe (H2020, COST, Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki), publikują w wysoko punktowanych czasopismach i w prestiżowych wydawnictwach z poziomu II, uczestniczą w konsorcjach międzynarodowych, wygłaszają referaty w czasie międzynarodowych prestiżowych kongresów i są członkami międzynarodowych towarzystw, uczestnicząc także w funkcjonowaniu struktur organizacyjnych niektórych z nich. Sieć ukształtowanych kontaktów międzynarodowych jest istotna dla kształcenia na ocenianym kierunku i jego umiędzynarodowiania” (s. 7);
- „Znaczna większość nauczycieli akademickich prowadziła zajęcia na uczelniach zagranicznych w ramach różnorodnych projektów naukowo-badawczych lub wykorzystując możliwość wyjazdu w ramach programu Erasmus Plus+ czy w ramach umów bilateralnych między zagranicznymi partnerami akademickimi” (s. 21).

II. Uzasadnienie dla przyznania Certyfikatu Doskonałości Kształcenia: *Zawsze dla studenta – doskonałość we wsparciu rozwoju studentów*

Z zadowoleniem przyjęliśmy fakt wskazania w *Raporcie Zespołu Oceniającego* dobrych praktyk przy ocenie **kryterium 8.** (wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia).

W *Raporcie Zespołu Oceniającego* wskazano na następujące dobre praktyki, które mogą stanowić podstawę przyznania Certyfikatu Doskonałości Kształcenia: *Zawsze dla studenta* – doskonałość we wsparciu rozwoju studentów:

- „Włączanie studentów i stwarzanie możliwości rozwoju naukowego w ramach międzynarodowych grantów oraz współpracy z zagranicznymi ośrodkami, przejawiające się licznymi międzynarodowymi publikacjami prac studentów ocenianego kierunku, niejednokrotnie nagradzanymi lub wyróżnianymi” (s. 36). Warto podkreślić, że w swojej ocenie Zespół Oceniający wskazuje jednoznacznie, iż: „różnorodność, intensyfikacja i skuteczność działań nakierunkowanych na zwiększanie możliwości włączania studentów w aktywność naukową z zagranicznymi ośrodkami stanowić mogą wzór w umiędzynaradawianiu i podnoszeniu jakości kształcenia. Cechuje się trwałością, która sprzyja coraz liczniejszym i bardziej prestiżowym osiągnięciom studentów w skali ponadnarodowej” (s. 36);
- „Powołanie specjalnej jednostki: Centrum Wsparcia Akademickiego Biura m.in. Osób Niepełnosprawnych: osobom ze spektrum autyzmu w ich codziennym funkcjonowaniu na uczelni, która pełni istotną funkcję w aktywizacji osób z niepełnosprawnością w życiu uniwersyteckim, przy wyróżnieniu specyficznych potrzeb” (s. 36). Jednocześnie Zespół jednoznacznie wskazuje, że, „innovacyjne rozwiązanie skutecznie zapobiega wykluczeniu społecznemu. Jest skoncentrowane na indywidualnym podejściu do studentów, w taki sposób, aby umożliwić studiowanie w warunkach przystosowanych do ich wymagań. Wyszczególnienie i stworzenie dodatkowej formy wsparcia dla określonej grupy studentów z niepełnosprawnością cechuje się wzorcowością i może być stosowane na innych uczelniach” (s. 36).

Warto zaznaczyć, że Analiza stanu faktycznego i ocena **spełnienia kryteriów 4., 5., 8., 9., 10.** potwierdzają skuteczny wpływ studentów na zapewnienie i doskonalenie jakości kształcenia na kierunku *stosunki międzynarodowe* i – naszym zdaniem – mogą stanowić dobre praktyki w tym zakresie.

Znajduje to odzwierciedlenie między innymi w następujących fragmentach *Raportu Zespołu Oceniającego*:

- „Nauczyciele akademicy podlegają weryfikacji w zakresie prowadzonych przez siebie zajęć. Jednym z kryteriów oceny są ankiety przeprowadzone wśród studentów kierunku, w których oceniają oni m.in. przygotowanie do zajęć nauczyciela i sposób przekazywania wiedzy. Ankiety są następnie wprowadzane do systemu USOS. Ponadto sygnały w kwestiach problemowych w związku z prowadzonymi zajęciami przekazuje samorząd studencki. Weryfikacja pracy dydaktycznej na kierunku pokazuje, że Wydział dba o jakość prowadzonych zajęć” (s. 21);
- „Pod uwagę brane są także oczekiwania studentów wobec zajęć prowadzonych przez kadrę dydaktyczną oraz ich preferencje rozwojowe. Pozwala to na podnoszenie jakości kształcenia w zakresie zmian technik dydaktycznych czy kształtowaniu ścieżek zawodowych studentów” (s. 22);
- „Wyniki ankiet (studenckich – przyp. redakcja *Odpowiedź na Raport Zespołu Oceniającego*) umożliwiają (...) trwale podnoszenie jakości prowadzenia zajęć” (s. 22);
- „Studenci mają dostęp do dużego księgozbioru w formie papierowej, jak i elektronicznej. Z elektronicznych zbiorów biblioteki mogą korzystać wszyscy studenci i pracownicy. Ponadto Wydział cały czas stara się poszerzać ofertę baz elektronicznych i partycypuje w ich kosztach. Dzięki dostępowi do tak licznych baz studenci na kierunku stosunki międzynarodowe mogą przygotować prace licencjackie lub magisterskie w oparciu o najważniejsze i najnowsze publikacje naukowe. Ponadto studenci i pracownicy mają możliwość korzystania z baz elektronicznych w domu na prywatnym komputerze. Studenci i pracownicy mają dostęp do ponad 100 baz elektronicznych, zawierających światowe zasoby naukowe – artykuły i publikacje książkowe” (s. 23);
- „Baza dydaktyczna, w tym audytorium i sale dydaktyczne są w pełni dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. Biblioteka główna jest w pełni przystosowana dla osób niepełnosprawnych. Mogą oni korzystać z wszelkich udogodnień dostępnych na miejscu. Ponadto niepełnosprawni studenci Wydziału mogą mieć zapewniony transport na zajęcia. Niepełnosprawni studenci mają szeroki dostęp do zasobów bibliotecznych. Mogą korzystać w Bibliotece Głównej z kabin dla osób niedowidzących, specjalnych skanerów, komputerów przetwarzających druk na tekst mówiony czy notatnika w języku brajla. Osoby niepełnosprawne mogą także korzystać z usługi wyszukiwania pozycji książkowych przez telefon” (s. 23-24);

- „W trakcie monitorowania stanu infrastruktury, na Wydziale prowadzone są konsultacje i rozmowy z pracownikami i studentami w zakresie planowanych zmian bazy dydaktycznej i naukowej” (s. 23-24);
- „Studenci mają szeroki zakres dostępu do najnowszych rozwiązań w zakresie infrastruktury informatycznej, szczególnie przydatnej w przypadku nauczania zdalnego” (s. 24);
- „W maju 2020 roku, w odpowiedzi na prośby studentów, powstał dedykowany sprawom studenckim profil na Facebooku - Prodziekan m.in. studenckich, na którym umieszczane są niezbędne informacje związane ze studiowaniem na WNPiSM UW. Profil ten zapewnia studentom szybki kontakt oraz dostęp do aktualnych informacji, zwłaszcza w trakcie trwającej pandemii wirusa COVID-19” (s. 36);
- „Ocena publicznego dostępu do informacji jest dokonywana w sposób ciągły przez Biuro Promocji i Komunikacji WNPiSM przy uwzględnieniu opinii wszystkich interesariuszy wewnętrznych: studentów (...)” (s. 37);
- „W odpowiedzi na uwagi płynące od interesariuszy, dokonano zmian w zakresie narzędzi informowania o programie studiów. W 2020 roku stworzono dwie oddzielne strony dedykowane rekrutacji (jedna w języku polskim, druga w języku angielskim)” (s. 37);
- „Rada Dydaktyczna regularnie dokonuje oceny programu studiów. W ramach tej oceny szczególnie brane pod uwagę są: (...) analiza ankiet przeprowadzanych wśród studentów” (s. 38-39);
- „Ocena programu studiów bazuje głównie na wynikach ankiet (...). Wyniki ankiet są opracowywane przez Pracownię Ewaluacji Jakości Kształcenia. Na ich podstawie można oszacować czy dobór treści programowych jest zgodny z zakładanymi efektami kształcenia w procesie dydaktycznym. Formuła ankiety pozwala na rzetelną weryfikację prowadzonych zajęć. Oprócz pytań zamkniętych, w ankiecie są dwa pytania otwarte skierowane do studentów, w których mają oni wskazać główne atuty zajęć oraz ewentualne zmiany, jakich oczekiwaliby w kontekście prowadzonego przedmiotu. W ten sposób Rada Dydaktyczna otrzymuje od studentów informacje zwrotne na temat programu studiów, jakości kształcenia i metod dydaktycznych stosowanych przez prowadzących” (s. 39);
- „Zapewniony udział w ocenie programu studiów mają interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni. Interesariusze wewnętrzni (Pełnomocnik Dziekana m.in. Reformy

programów nauczania; Rada Dydaktyczna, kierownicy katedr, pracownicy naukowo-dydaktyczni, studenci) mają możliwość wskazywania potrzeb zmian, następnie ich opracowywania i zatwierdzania programu studiów” (s. 39);

- „Ponadto oceny studentów mogą mieć wpływ na obsadę prowadzonych zajęć. Analizę ankiet przeprowadza Rada Dydaktyczna z udziałem Samorządu Studenckiego. Celem tych działań jest poprawa jakości kształcenia” (s. 39).

III. Uzasadnienie dla przyznania Certyfikatu Doskonałości Kształcenia: *Partner dla rozwoju – doskonałość we współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym*

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym odgrywa kluczową rolę w kształtowaniu oraz realizacji programu kierunku studiów *stosunki międzynarodowe*. Współpraca ta, co zostało wykazane w *Raporcie Samooceny*, charakteryzuje się wyróżniającymi się, ponad przeciętnymi wskaźnikami jakościowymi i ilościowymi. Podsumowując zawarte w *Raporcie Samooceny* wnioski, współpraca ta wpływa na rozwój kierunku, kształcenie studentów, a także na podnoszenie kwalifikacji, kompetencji i doświadczenia kadry prowadzącej kształcenie w następujący sposób:

1. Przygotowywanie i realizacja programów studiów, kursów, koncepcji kształcenia oraz jego efektów (wybrane przykłady):

- grant UE pt. *Centre for Contemporary India Research and Studies* (numer umowy: ASIE/2009/215-062; nazwa instytucji finansującej: Unia Europejska). Partnerami grantu byli interesariusze zewnętrzni (MSZ, Ministerstwo Gospodarki, izby gospodarcze m.in. KIG, media). Efektem grantu było utworzenie Centrum Studiów nad Współczesnymi Indiami i uruchomienie specjalności *Biznes i Polityka Indii* na II stopniu studiów (studia magisterskie) na kierunku *stosunki międzynarodowe* (do 2018/2019 r.). Specjalność została przekształcona w roku akademickim 2019/2020 w ścieżkę specjalnościową *Azja* na specjalności *Studia regionalne i globalne*. Zmiana ta oraz poszerzenie oferty przedmiotowej na przekształconej specjalności było wynikiem m.in. konsultacji z partnerami z otoczenia społeczno-gospodarczego, którzy byli partnerami i współpracowali z Wydziałem w ramach kolejnego grantu UE *Centre for Contemporary India Research and Studies*, Horyzont 2020 nt. *Explaining Global India: a multi-sectoral PhD training programme analysing the emergence of India as a global actor* (nr Umowy Grantowej 722446, Program Horyzont 2020, okres

realizacji 2017-2021) oraz grantów MSZ w ramach konkursów *Dyplomacji publicznej* (granty dotyczące utworzenia i realizacji działań w ramach utworzonych w uczelniach azjatyckich Centrów Studiów nad Polską i Europą Środkową w KNU w Republice Korei, w Manipal University, w University of Calcutta oraz Sichuan University);

- grant UE, realizowany od 2019 r., nt. *Eurasian Insights: Strengthening the Indo-Pacific Studies in Europe* (EISIPS, koordynator mgr Barbara Kratiuk), w ramach Erasmus+ (*Partnerstwa Strategicznego na Rzecz Edukacji*), którego celem jest przygotowanie kursu na temat regionu Indo-Pacyfiku. Struktura kursu jest i będzie omawiana z partnerami z uczelni wchodzących w skład konsorcjum oraz interesariuszami zewnętrznymi z otoczenia społeczno-gospodarczego;
- grant UE pt. *Increase of EU's economic potential in relations with China*, Projekt realizowany był w ramach Programu Transfer Innowacji Leonardo da Vinci (2014-2016, koordynator projektu ze strony UW, dr Łukasz Gołota); w grantzie brały udział podmioty z otoczenia społeczno-ekonomicznego. Rezultatem były rekomendacje dotyczące konieczności zwiększenia komponentu biznesowego i praktycznego w programach studiów (np. wprowadzenie kursu *Biznes w Azji* na specjalności *Studia regionalne i globalne*).

2. Przygotowanie materiałów, podręczników, publikacji dla kierunku studiów (wybrane przykłady):

- rezultatem grantu UE pt. *Centre for Contemporary India Research and Studies* (numer kontraktu: ASIE/2009/215-062; nazwa instytucji finansującej: Unia Europejska) jest także przygotowanie książki, która jest wykorzystywana w realizacji takich kursów jak: *polityka zagraniczna Indii, stosunki międzynarodowe w regionie Azji i Pacyfiku, regionalny system bezpieczeństwa regionie Azji i Pacyfiku*. Książka pt. *India in the Contemporary World: Economy, Polity, International Relations*, Routledge, New Delhi, London, New York, 2014 (red. Jakub Zajączkowski, Manish Thapa, Jivanta Schottli);
- rezultatem projektu realizowanego od 2019 r. *Eurasian Insights: Strengthening the Indo-Pacific Studies in Europe* (EISIPS), w ramach Erasmus + (*Partnerstwa Strategicznego na Rzecz Edukacji*) będzie przygotowanie podręcznika do kursu na temat stosunków międzynarodowych w regionie Indo-Pacyfiku. Struktura podręcznika będzie omawiana z partnerami z uczelni wchodzących w skład konsorcjum oraz tzw. *external stakeholders* (interesariuszami zewnętrznymi z otoczenia społeczno-gospodarczego);

- rezultatem grantu Unii Europejskiej pt. *Increase of EU's economic potential in relations with China* jest m.in. publikacja - podręcznik pt. *Perspectives on Chinese Business and Law* (red. Lukasz Golota, Jiaxiang Hu, Kim Van der Borcht, Saisai Wang).

3. Konsultacje dotyczące programów nauczania i współpracy (wybrane przykłady):

- konsultacje Wydziału z przedstawicielami partnerów społeczno-gospodarczych podczas realizacji wspólnych grantów UE oraz MSZ (m.in. z ambasadorami Polski w Indiach, konsulami w Indiach, dyrektorami Instytutu Polskiego w New Delhi – granty UE dotyczące Indii – tj. Centre for Contemporary India Research and Studies oraz Horyzont 2020 nt. *Global India, 2017-2021* oraz projektu MSZ na temat Centrów Studiów nad Polską na uczelniach azjatyckich w 2015; z dyrektorami Instytutu Polskiego w Sankt Petersburgu przy realizacji grantu MSZ w 2016; z przedstawicielami izb gospodarczych, ośrodków badawczych);
- seminarium organizowane wspólnie przez WNPiSM oraz Departament Azji i Pacyfiku MSZ (15 czerwca 2018 r.), na temat stosunków polsko-chińskich. W seminarium wzięli udział m.in. dyrektor Departamentu Paweł Milewski, pracownicy innych Departamentów MSZ, przedstawiciele innych ministerstw i Kancelarii Premiera, ośrodków badawczych (PISM, OSW). Spotkanie miało charakter zamknięty. Jednym z tematów była kwestia kształcenia kadr na uczelniach w Polsce (w tym na UW i WNPiSM) w kontekście wzrostu roli Chin (dyskusja na temat efektów kształcenia na kierunku stosunki międzynarodowe);
- seminarium nt. *(Mis)perception of Poland and Central Europe in Asia – the Role of Higher Education in Public Diplomacy* zorganizowane przez ISM WNPiSM przy współpracy z MSZ i partnerami społeczno-gospodarczymi (21 listopada 2016 r.).

4. Umowa o współpracy z. PPL LOT a Wydziałem (z 4 marca 2020 r.)

Umowa przewiduje m.in.: określenie zasad współpracy Stron w związku z działalnością w zakresie współpracy naukowo-dydaktycznej z uczelniami azjatyckimi oraz promocji programów anglojęzycznych skierowanych do studentów zagranicznych, a także w związku z organizowanymi przez WNPiSM UW olimpiadami, tj. Olimpiadą Wiedzy o Bezpieczeństwie i Obronności oraz Olimpiadą Wiedzy o Polsce i Świecie Współczesnym;

5. Wspólne seminaria i konferencje międzynarodowe z udziałem przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego na UW (z udziałem studentów kierunku stosunki

międzynarodowe), podczas których jednym z tematów była problematyka efektów kształcenia w nowym uwarunkowaniach międzynarodowych (wybrane przykłady):

- w ramach projektu Horyzont 2020 nt. *Explaining Global India: a multi-sectoral PhD training programme analysing the emergence of India as a global actor* (nr umowy grantowej 722446; Program Horyzont 2020; rodzaj projektu: Działania Marii Skłodowskiej-Curie, ITN, European Training Network, 2017-2021) spotkanie konsorcjum *Global India* (9-12 października 2018 r., Uniwersytet Warszawski) m.in. z udziałem dyrektora Departamentu Azji i Pacyfiku, Pawła Milewskiego oraz dyrektora Centrum Stosunków Międzynarodowych, dr Małgorzaty Bonikowskiej;
- seminarium z udziałem wiceprezesa PLL LOT, Michała Fijoła (listopad 2019).

6. Wspólne przedsięwzięcia naukowo-dydaktyczne (wybrane przykłady):

- WNPiSM, a wcześniej Instytut Stosunków Międzynarodowych od 20 lat prowadzi bliską współpracę o charakterze naukowym z Misyjnym Seminarium Duchownym Księży Werbistów w Pieniężne;
- z okazji otwarcia bezpośredniego połączenia lotniczego przez Polskie Linie Lotnicze LOT Warszawa – New Delhi w dniach 11-16 września 2019 r. wspólny panel naukowy Uniwersytetu Warszawskiego oraz Jawaharlal Nehru University i PLL LOT nt. *The Role of Universities and Business in Contemporary Diplomacy: Case Study of EU-Asia and Poland-India relations*; panel naukowy w Birla Institute of Management Technology nt. *Doing business in Asia: A Case Study of Poland – India* z udziałem członka zarządu PLL LOT, Macieja Wilka;
- wspólna międzynarodowa konferencja naukowa WNPiSM i University of Colombo przy współpracy z PLL LOT. Konferencja towarzyszyła uroczystościom związanym z otwarciem bezpośredniego połączenia lotniczego przez PLL LOT Warszawa – Colombo.

7. Udział przedstawicieli WNPiSM w tworzeniu sieci networkingowej oraz poszerzenie międzynarodowej współpracy w projektach edukacyjnych pomiędzy uczelniami i otoczeniem społeczno-gospodarczym z Polski i poza Polską (wybrane przykłady):

- międzynarodowe targi edukacyjne *OCSC International Education Expo 2019* (3 listopada 2019 r.);

- organizacja spotkań ze studentami i władzami wydziałów politologicznych następujących uczelni w Tajlandii oraz Wietnamie: Uniwersytet Chulalongkorna (Bangkok); Srinakharinwirot University (Bangkok); Hanoi University; VNU University of Economics and Business (Hanoi); Diplomatic Academy (Hanoi);
- międzynarodowe targi edukacyjne *NET Agent Workshop Mumbai-2019* (13 marca 2019 r.) – spotkania oraz przedstawienie oferty edukacyjnej Wydziału agencjom rekrutacyjnym oraz zainteresowanym kandydatom na studia anglojęzyczne;
- międzynarodowe targi edukacyjne *Tecnológico de Monterrey's Experience Abroad Expo* (25 lutego – 1 marca 2019 r.);
- 5th China-CEEC Event on Education Cooperation and Exchanges in Ningbo (9-10 czerwca 2018 r.);
- West Bengal Global Business Summit (7-8 lutego 2019 r.).

8. Wykłady dla studentów stosunków międzynarodowych podczas zajęć kierunkowych (wybrane przykłady):

- Michał Fijoł, wiceprezes PLL LOT, wykład dla studentów stosunków międzynarodowych, III rok, MSG – czerwiec 2018 r.; Henryk Litwin, były wiceminister Spraw Zagranicznych, były Ambasador Polski na Ukrainie Henryk Litwin, obecnie dyrektor Departamentu Europejskiego MSZ.

9. Wykłady otwarte dla studentów kierunku stosunki międzynarodowe (wybrane przykłady):

- wykłady ambasadorów w Polsce (m.in. ambasadorów Niemiec i Szwecji); wykłady premierów (m.in. Szwecji) w 2018 r.

10. Współorganizacja (w tym współfinansowanie) przyjazdów profesorów wizytujących na Wydziale (wybrane przykłady):

- w ramach współpracy z Departamentem Dyplomacji Publicznej i Kulturalnej MSZ oraz Ambasadami RP między innymi w Indiach, Nowej Zelandii oraz Instytutem Polski w Sankt Petersburgu wizyty studyjne na Wydziale w latach 2017-2020 złożyli między innymi: profesor Chintamani Mahapatra, prorektor Jawaharlal Nehru University, prof. Arvind Kumanr, Manipal University, prof. Shantantanu Chakrabarti, University

of Calcutta, prof. Roberto Rabel, Victoria University of Wellington, prof. Natalii Zalsavskaya, Państwowy Uniwersytet Petersburski.

11. Wizyty studyjne kadry prowadzącej kształcenie na kierunku *stosunki międzynarodowe*, podczas których przeprowadzono badania empiryczne, wywiady z przedstawicielami otoczenia społeczno-polityczno-ekonomicznego w państwach i regionach poza Polską. Wizyty te miały znaczący wpływ na realizację wybranych kursów przez poszczególnych pracowników (wybrane przykłady):
 - dr hab. Dorota Heidrich (wizyty w Kosowie, w Chinach); dr hab. Bogusław Lackoroński (wizyty w Indiach), dr hab. Jakub Zajączkowski (wizyty w Indiach, Bangladeszu, Sri Lance, Chinach); dr Anna Wróbel, dr Karina Jędrzejowska (wizyta w WTO w Genewie).
12. Przedsięwzięcia popularyzatorsko-dydaktyczne, które miały na celu podniesienie kompetencji praktycznych studentów, uzyskanie przez studentów wiedzy przekazywanej przez praktyków (wybrane przykłady):
 - od roku 2011 WNPiSM UW jest partnerem merytorycznym Międzynarodowego Festiwalu Filmów Dokumentalnych (MFFD) HumanDOC „Globalny Rozwój w Kinie”.
13. Konsultacje bezpośrednie i pośrednie z otoczeniem społeczno gospodarczym:
 - z członkami Rady Konsultacyjnej Interesariuszy Zewnętrznych w nieistniejącym już Instytucie Stosunków Międzynarodowych UW: członkowie Rady Konsultacyjnej w latach 2012-2019 zacieśniali relacje z Instytutem oraz realizowanym kierunkiem studiów *stosunki międzynarodowe*;
 - od 2020 r. z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego w ramach Rady Interesariuszy Zewnętrznych WNPiSM. Do tej pory odbyły się dwa spotkania: w październiku 2020 r. oraz w styczniu 2021 r. Kolejne spotkanie planowane jest na 5. marca 2021 r.

Przedstawione powyżej działania współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w punktach 1-13 spełniają kryteria dobrych praktyk **w zakresie kryteriów 1., 2., 4., 6. i 10.** Potwierdzeniem tego są także pozytywne wnioski zawarte w *Raporcie Zespołu Oceniającego*. Zespół wskazał między innymi, iż „dywersyfikacja działalności podmiotów, a jednocześnie ich międzynarodowy zasięg, pozwalają na pozyskiwanie wiedzy na temat potrzeb rynku pracy,

wyzwań związanych z wyzwaniami funkcjonowania zawodowego związanego z budowaniem i rozwijaniem relacji międzynarodowych lub aktywnością zawodową w różnych częściach świata” (s. 25). Z zadowoleniem przyjęliśmy pozytywną ocenę ze strony Zespołu Oceniającego faktu przyjęcia regulaminu Rady Interesariuszy Zewnętrznych WNPiSM, w którym wśród zadań Rady wskazano m. in.: „współdział w projektowaniu profilu absolwenta, efektów kształcenia i programów studiów na kierunkach studiów realizowanych na Wydziale, rekomendowanie zmian w programach kształcenia, a także proponowanie tworzenia nowych specjalności w ramach oferty dydaktycznej WNPiSM, wyrażanie opinii dotyczących wprowadzania innowacyjnych metod nauczania, wspieranie organizacji praktyk/staży dla studentów Wydziału” (s. 25).

W *Raporcie Zespołu Oceniającego* jednoznacznie podkreślono, że „większość uczestników spotkania z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego wskazywała, że współpracuje z uczelnią ponad 5 lat. Podawano przykłady współpracy prowadzonej również od dziesięciu lat” (s. 26) .

Jednocześnie, opinia Zespołu Oceniającego jednoznacznie wskazuje na **związek między kryterium 6. a kryteriami 1., 2., 4. i 10.** Dowodzi tego następujący fragment *Raportu*: „prowadzona współpraca obejmuje: konsultacje programu studiów; zapewniania i organizowania miejsc praktyk, staży, wolontariatów; prowadzenie zajęć przez przedstawicieli podmiotu; prowadzenie warsztatów i szkoleń dla studentów (poza programem studiów); prowadzenie warsztatów i szkoleń dla pracowników; udział w analizie potrzeb rynku pracy; udział w monitoringu losów absolwentów; wprowadzanie nowych przedmiotów nauczania i realizację wspólnych projektów międzynarodowych” (s. 26).

O skuteczności wpływu współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym na spełnienie kryteriów 1., 2., 4., 6. i 10 oraz o dobrych praktykach w ramach tych kryteriów oceny świadczy także fragment *Raportu Zespołu Oceniającego* zwracający uwagę, iż: „zarówno przedstawiciele uczelni, jak i reprezentanci otoczenia społeczno-gospodarczego wskazywali na znaczący wzrost dynamiki i efektywności współpracy z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego w ostatnich kilku latach (od 2017 roku). Wynika ono z reorientacji władz Wydziału i dostrzeżenia potencjału rozwojowego i przełożenia na jakość kształcenia szeroko rozumianej współpracy z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego. Przy czym chodzi to zarówno o inne jednostki uniwersyteckie, jak i partnerów funkcjonujących w wymiarze ekonomicznym, politycznym i społecznym w skali międzynarodowej. Wymiana pomysłów, myśli, doświadczeń i świadomość istniejących różnic i potrzeb prowadzi do realizacji rozbudowanych i ambitnych planów rozwoju oferty kształcenia i doskonalenia jej

jakości. Do atutów WNPiSM przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego, obecni na spotkaniu, zaliczali otwartą postawę na współpracę również międzyuczelnianą, wymianę wiedzy i doświadczeń” (s. 26).

W *Raporcie Zespołu Oceniającego* wskazuje się także na inne dobre praktyki: „otwartą postawę na współpracę”, o której świadczą m. in. „współpraca przy tworzeniu kursu nt. regionu Indo-Pacyfiku. Współpraca w tym zakresie może być uznana za dobrą praktykę ze względu na jej zaplanowany, projektowy, ustrukturyzowany charakter. To współpraca zakładająca wymianę wiedzy, doświadczeń i perspektyw między osobami reprezentującymi różne ośrodki uniwersyteckie (Indie, Japonia, Włochy). Włączeni w prace są edytorzy materiałów dydaktycznych, dydaktycy, którzy uczestniczą w szkoleniach doskonalących oraz osoby projektujące materiały dydaktyczne, w tym podręczniki i kurs w zakresie sylabusów, metod i form kształcenia. W ramach działań zaplanowany jest również etap testowania wypracowanych materiałów przed ich ostatecznym wdrożeniem” (s. 26).

Potwierdzeniem dobrych praktyk w zakresie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest następujące wskazanie Zespołu Oceniającego: „Należy zaznaczyć, że redefinicja podejścia do znaczenia i roli współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym oraz dostrzeżenie korzyści z niej wynikających jest pochodną realizacji projektów i grantów, których składową było prowadzenie konsultacji dotyczących efektów uczenia się, metod i form kształcenia. Prowadziło to do swego rodzaju zderzenia perspektyw i doświadczeń. Dzięki autorefleksji, gotowości do zmian i chęci doskonalenia podejmowano działania w kierunku modyfikacji i doskonalenia efektów uczenia się, stosowanych metod i form kształcenia, a także przekazywanego zakresu wiedzy” (s. 26).

Cieszy nas jednoznacznie pozytywna ocena Zespołu Oceniającego, który stwierdza, że: „na podstawie analizy dokumentacji, informacji dostępnych na stronie internetowej Wydziału oraz w wyniku rozmów z przedstawicielami uczelni i otoczenia społeczno-gospodarczego należy stwierdzić, że rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawców, z którymi uczelnia współpracuje w zakresie projektowania i realizacji programu studiów, jest zgodny z dyscypliną lub dyscyplinami, do których kierunek jest przyporządkowany, koncepcją i celami kształcenia oraz wyzwaniem zawodowego rynku pracy właściwego dla kierunku” (s. 27)

Ponadto, potwierdzeniem dobrych praktyk oraz skutecznego, innowacyjnego i trwałego wpływu współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym na konstrukcję i realizację programu studiów na kierunku *stosunki międzynarodowe* są następujące fragmenty *Raportu Zespołu Oceniającego*:

- koncepcję kształcenia na kierunku *stosunki międzynarodowe* wyróżniają „specyficzne treści kształcenia zgodne z preferowanym sposobem myślenia o stosunkach międzynarodowych potwierdzonym prowadzonymi badaniami, jest dostosowana do wymogów polskiego i globalizującego się rynku pracy oraz wielokulturowości także globalizującego się otoczenia społecznego” (s. 6);
- „Koncepcja i cele kształcenia na kierunku *stosunki międzynarodowe* uwzględniają, z jednej strony, potrzeby zmieniającego się rynku pracy, a z drugiej, umiejętność funkcjonowania w globalizującym się, wielokulturowym środowisku społecznym. Jakość przekazywanej studentom wiedzy służy zapewnianiu absolwentom wysokich kwalifikacji, wiedzy i umiejętności umożliwiających konkurencyjność na globalizującym się rynku pracy. Przyczynia się do tego włączanie w proces dydaktyczny osób mających doświadczenie pracy w instytucjach międzynarodowych czy w służbie zagranicznej Polski oraz włączanie interesariuszy zewnętrznych w przygotowywanie koncepcji i programu studiów” (s. 8);
- „Prowadzone kształcenie jest zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego z uwzględnieniem potrzeb rynku pracy” (s. 11);
- „Zapewniony udział w ocenie programu studiów mają interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni” (s. 39);
- „Z kolei opinii na temat programu studiów wśród interesariuszy zewnętrznych zasięgają Prodziekan m.in. Rozwoju, Pełnomocnik Dziekana m.in. Współpracy z otoczeniem biznesowym i Pełnomocnik Dziekana m.in. Współpracy z zagranicą i międzynarodowych programów badawczych. Dodatkowo na obecnym etapie trwają przygotowania do powołania Wydziałowej Rady Interesariuszy Zewnętrznych. Rada ta ma docelowo zastąpić podobną jej Radę, lecz funkcjonującą od 2012 roku przy nieistniejącym już Instytucie Stosunków Międzynarodowych” (s. 39);
- „W ocenie jakości studiów uczestniczą interesariusze wewnętrzni (m.in. kadra naukowo-dydaktyczna i studenci) i interesariusze zewnętrzni. Pozwala to uzyskać szerokie spektrum oceny jakości kształcenia. Wnioski z ewaluacji są następnie wdrażane do procesu kształcenia tak, aby cyklicznie poprawiać jego jakość” (s. 40).

Wnioski końcowe:

Biorąc pod uwagę:

- pozytywne wnioski wynikające z treści raportu Zespołu Oceniającego i spełnienie wszystkich kryteriów przewidzianych w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z 2018 r.;
- fakt, iż z treści *Raportu Zespołu Oceniającego* jednoznacznie wynika, że w przypadku trzech kryteriów, to jest: **a).** *Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku* (kryterium 7.); **b).** *Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia* (kryterium 8.); **c).** *Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programów studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku* (kryterium 6.) mamy do czynienia z wdrażaniem skutecznych, innowacyjnych oraz godnych naśladowania rozwiązań sprzyjających jakości kształcenia;
- fakt, że wskazane rozwiązania charakteryzują się w szczególności: skutecznością, to jest zdolnością osiągania celów w sferze doskonalenia jakości kształcenia; uniwersalnością, to jest możliwością przenoszenia do innych uczelni; innowacyjnością, to jest nowatorskim charakterem w sferze doskonalenia jakości kształcenia; wzorcowością, to jest możliwością bycia punktem odniesienia; etycznością, to jest zgodnością z normami i wartościami etycznymi oraz zasadami odpowiedzialności społecznej; trwałością, to jest powtarzalnością i trwałością wpływu na doskonalenie jakości kształcenia,

zwracamy się z uprzejmą prośbą do Polskiej Komisji Akredytacyjnej o przyznanie następujących Certyfikatów:

- Certyfikatu Doskonałości Kształcenia *Otwarty na świat – doskonałość we współpracy międzynarodowej;***
- Certyfikatu Doskonałości Kształcenia *Zawsze dla studenta – doskonałość we wsparciu rozwoju studentów;***
- Certyfikatu Doskonałości Kształcenia *Partner dla rozwoju – doskonałość we współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym.***

Prodziekan ds. studenckich
Wydziału Nauk Politycznych
i Studiów Międzynarodowych UW
Maciej Raś
dr hab. Maciej Raś
-1-

Dziekan
Wydziału Nauk Politycznych
i Studiów Międzynarodowych UW
Danielel Przysiek
dr hab. Danielel Przysiek
-1-